

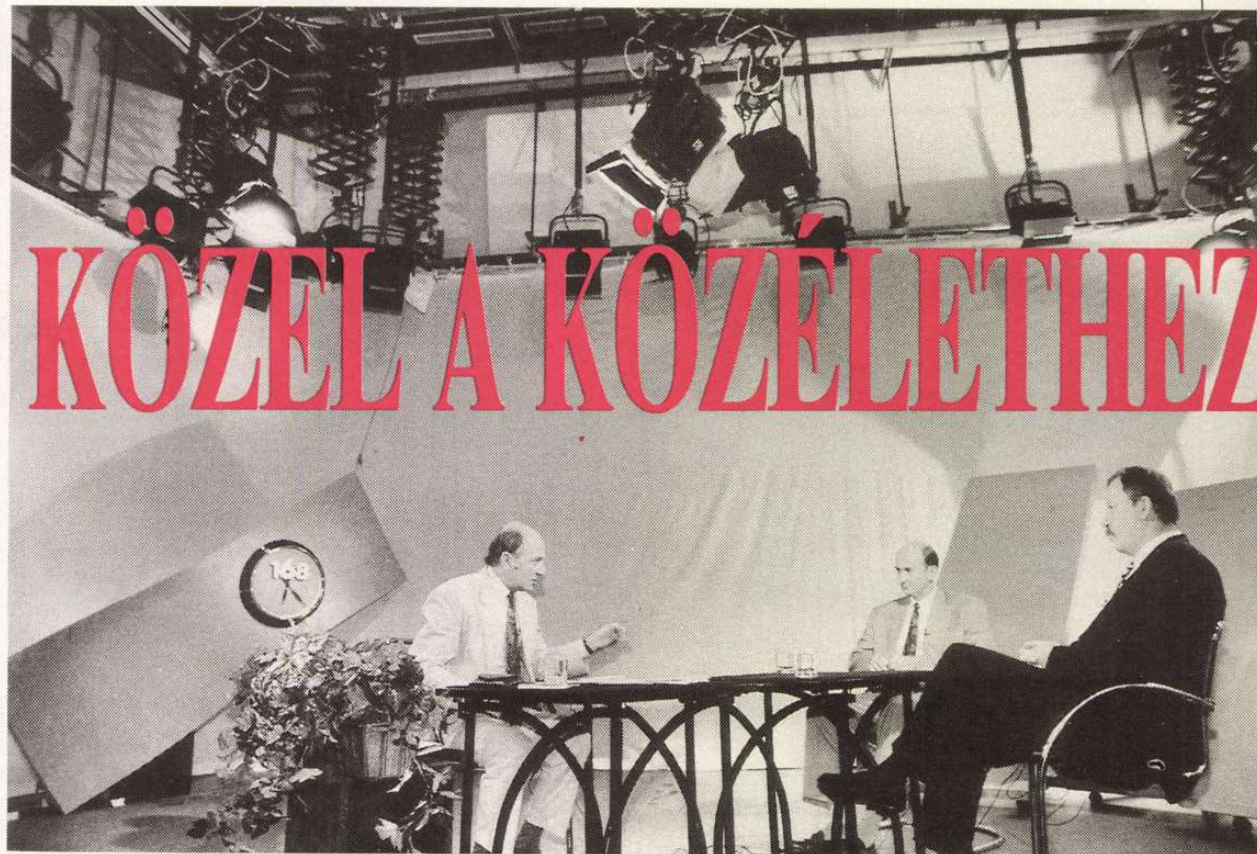
Néhány hete adta hírül a Népszabadság és a 168 óra, hogy **MESTER ÁKOS** szívesen tolmácsolja az olvasók kérdéseit **Békesi László** pénzügyminiszternek és **Kuncze Gábor** belügyminiszternek, hogy aztán ők majd egy tévéműsorban válaszolhassanak a nézőknek, olvasóknak. Múlt szombaton tűzte műsorára a Tv 1 a **Közel a közélethez** című programot.

Az olvasóknak

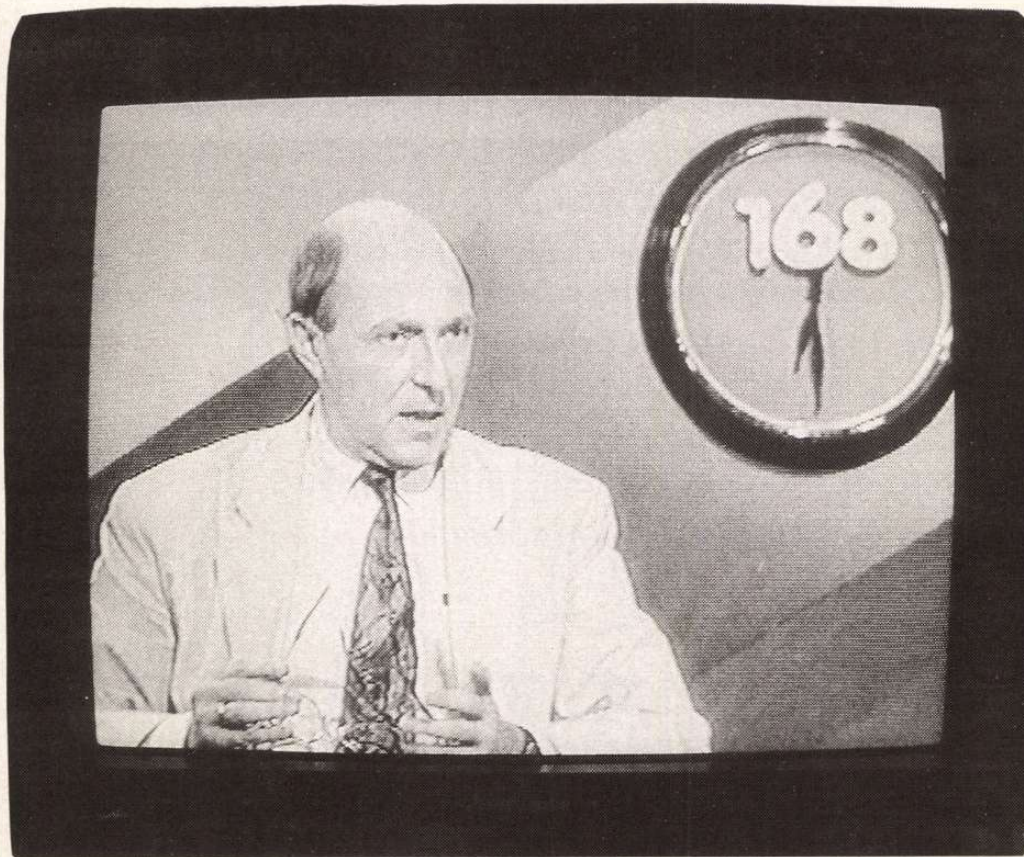
válaszol

Békesi László és

Kuncze Gábor

A beszélgetés – melynek részleteit közöljük az alábbiakban – a 168 óra és a Land Stúdió közös produkciója volt.

– Megvallom, csodálkoznék, ha önök eltalálnák, hogy mivel kapcsolatban érkezett a legtöbb kérdés...

BÉKESI LÁSZLÓ: Szerintem a legtöbben azt írták: „Úgy rossz, ahogy van a kormány pénzügypolitikája, és ez a pénzügyminiszter csak sanyargat minket, tehát rossz ember.” Ebből az következik, hogy a legtöbb kérdés valószínűleg az adóemeléssel, az áremeléssel kapcsolatos.

KUNCZE GÁBOR: Teszek egy kísérletet: nyugdíj, korrupció, gazdasági visszaélések, expo.

– Nem nagyon tévednek, de a legtöbb kérdés mégis az úgynevezett lex Borossra vonatkozik. Igen sok levélíró érdeklődik arról, hogy szándékában áll-e a kormánynak megváltoztatni vagy törölni a Boross-kabinet által alkotott 98/1994-es számú kormányrendeletet...

K. G.: Ilyen sorszámu kormányrendelet valóban alkotott az előző kormány, működésének utolsó napjaiban. Erre – megítélésük szerint – azért volt szükség, mert tisztázatlan a köztársasági elnök, a miniszterelnök és a miniszterek jogállása. Ezt a helyzetet próbálták rendezni olyan kormányrendelettel, amelynek részletes tartalmát utólag ismerték meg ezek a pártok. Eszerint például a miniszterek távozásuk után még hat hónapig jogosultak gépkocsi használatára; a köztársasági elnök, a miniszterelnök, ha befejezte aktív ténykedését, lakásra jogosult; s van egy vitatott pont is, mely szerint az özvegyeknek ugyanezt meg kell adni.

– De aktív szolgálatuk után jó ideig jár még nekik iroda, titkárságvezető, titkárnő, testőr...

K. G.: Igen, egy darabig még jár, de nem életük végéig. Szerintem rosszak a mértékek, rosszak a szempontok, ezért az új kormány alighanem meg fogja változtatni ezt a rendeletet.

– Többen is elfogadhatatlannak tartják a köztisztviselők végkielégítésének mértékét.

B. L.: Nemcsak köztisztviselőkről van szó, hanem azokról az állami vállalatokban vagy állami többségű bankokban vezető beosztást betöltött emberekről, akiknek szerződésben rögzített végkielégítése aránytalanul nagy összegű. Ez teljes joggal irritálja a közvéleményt. Az utolsó pillanatban megkötött szerződések, tartós kinevezések nemcsak gazdaságilag, hanem morálisan is elítélhető akciók. De mert nagyon szövevényes a dolog, nem lehet egy tollvonással eltüntetni őket. Bár a visszamenőleges jogmódosítás nehéz, tételen felülvizsgáljuk az összes végkielégítésre, munkaviszonyra, illetve szerződés megszűntetésére, kártérítésre vonatkozó szabályt.

– A jelenlegi szabályokat mindenesetre könnyen ki lehet játszani. Megeshet, hogy valaki „kölesönös megegyezéssel” távozik, holott az elmúlt négy évben hihetetlen dolgokat művelt valamelyik közintézményben: például szétverte. De a Szocialista Párt és esetleg az SZDSZ most azt mondja: „Legfontosabb, uraim, a közbéke és a köznyugalom, ezektől az emberektől szép csöndben kell elköszönni. Előtte persze jól meg kell tömni a zsebüket pénzzel.” Tehát nem fegyelmivel távozik az illető – ő, dehogyan –, hanem közös megegyezéssel. Erről mi a véleményük?

B. L.: A kérdésen nem csodálkozom. Emlékeim szerint Mester Ákos egy Magyar Rádió nevezetű intézményben dolgozott és...

– Nem a rádióra gondolok, vagy nem csak a rádióra...

B. L.: Mélyen megértem a kérdést és a mögötte meghúzódó véleménnyel is tökéletesen egyetértek. Farizeus megoldásnak, kimondom a durva jelzőt: arcátlannak találom az ilyen „megoldást”. Nem lehet elfogadható politikai megfontolás, hogy itt valamiféle belső béke érdekében a nyilvánvaló visszaéléseket ne próbáljuk tetten érni és korrigálni. Sokkal inkább arról van szó: keltsünk-e a társ-

dalomban jogbizonytalanságot? Keltsünk-e olyan érzetet – még a jogosnak tetsző megoldások esetében is –, hogy itt a jövőben mindenfajta kormányváltás után az elmúlt időszak tételes felülvizsgálata következik. Valószínűleg azt kell mérlegelni – és ez nagyon nehéz, nagyon kényes –, hogy a többség számára mi a megnyugtatóbb. Az-e, ha az említett béke irányába megyünk, és persze megtartjuk a jogszabályokat, vagy az, ha a mindannyiunk igazságérzetét birizgáló megoldásokat elővesszük és keresünk erre újabb és újabb jogi formulákat? Én az előbbi mellett vagyok.

– Mintha Kuncze Gábornak lett volna mostanában olyasféle nyilatkozata, mely szerint nem fűződik közérdek ahhoz, hogy egy újabb bizottság végül is kiderítse: mi történt 1992. október 23-án a Parlament előtt, amikor megzavarták Göncz Árpádot beszéde elmondásában. Ebből számomra mégiscsak az következik, a kormány mindenáron nyu-

galmat akar. Merthogy nincs ennél fontosabb...

K. G.: Magam is azt gondolom, hogy a nyugalomnál nincsen fontosabb, és jó lenne, ha a politika végre lehiggadna ebben az országban, de 1992. október 23-ával kapcsolatban más véleményem is van. Én ott voltam 93. március 15-én, amikor Göncz Árpád szintén megjelent a Parlament előtti ünnepségen. S amikor kiment a tömegbe, láttam azt is, hogyan ünnepelték a köztársaság elnökét. Ott voltam most, 1994. augusztus 20-án a Várban is, amikor szintén keresztülfutott a tömegen – gondolom, a biztonsági emberek legnagyobb szörnyűködésére –, majd végigment a Váron, megnézte a kirakodóvásárt, akkor is láttam, hogyan fogadták őt az emberek. Ez bizonyára elégtétel volt Göncz Árpádnak. Egyébként úgy tudom, ő maga nem kíván most már ezzel a múltbeli eseménnyel foglalkozni. Egyszer azt mondta nekem: van a politikának elég dolga a jelennel meg a jövővel, ő nem tart igényt külön vizsgálatokra. Én pedig azt gondolom: 1992. október 23-án az történt, hogy valakik egy ünnepést megzavartak, belefojtották a szót a köztársasági elnökbe. Nem tudom, hogy ez szervezett vagy spontán akció volt-e, de a továbbiakban ez engem nem is érdekel. Jobb ezt az egész dolgot úgy, ahogy van, elfelejteni. Tudom, másoknak más a véleményük, és persze az ő véleményüket is figyelemre méltónak tartom, de az én véleményem ez.

B. L.: Gondoljuk csak végig: olyan fontos-e ez a béke, amely számunkra esetleg kormányzati magatartást formáló erőt is jelent? Az elmúlt négy év tragikusan megosztotta a társadalmat, szembekerült egymással szegény és gazdag, munkanélküli és dolgozó, hívő és ateista, ellenzéki és kormánypárti, földtulajdonos és föld nélküli, városi lakos a vidékivel, szóval, vannak gondjaink bőven. És mi van akkor, ha ez a szembenállás mindig újratermelődik? Bizony-bizony, nagy érdekünk fűződik a nyugalomhoz, a békéhez.

– Jó, kedves miniszter urak, nem engem kell meggyőzni, hanem azokat, akik úgy gondolkodnak, hogy a békénél is fontosabb az igazság... De témát váltva: ugyancsak sok levélíró érdekel: eddig milyen gazdaság-élénkítő tevékenységet végzett a kormány?

B. L.: Két hónap alatt túl sokat még nem tehetett. Mindenesetre az első javaslatok már

KÖZEL A KÖZÉLETHEZ

a parlament előtt vannak. Az egyiknek az a célja, hogy csökkentse az állam túlköltekezését, ami azért javít valamit a pénzpiac állapotán, mert nem szív el annyi pénzt a gazdaságból, és a vállalkozóknak így esetleg több jut. A másik intézkedés a forint leértékelésével nagy versenylőnyhöz juttatta az exportőröket. De ez minden vállalkozónak jó. Készítjük már a 95-ös csomagot, amelyben beruházási és befektetési kedvezmények egyaránt szerepelnek.

– Valaki azt írja: „Rendeteg alvilági elem kap bebocsátást kis hazánkba, következményeit ismerjük; virágzó fekete-kereskedelem, kábítószerek, maffiák, csempészek satöbbi. Tőlünk nyugatra zokszó nélkül megteszik saját országuk érdekében a szükséges intézkedéseket. Mi miért nem merjük?”

K. G.: Nem biztos, hogy irigyelnünk kell azokat a közbiztonsági állapotokat, amelyek tőlünk nyugatra vannak. Nem olyan rossz Magyarországon a helyzet. Az ország nyitottá válásával – ami egyébként örvendetes – kedvezőtlen jelenségek is előfordulnak, de a szükséges intézkedéseket megtettük, amikor a határra hivatásos határőröket vezényeltünk. Tovább erősítjük a rendőrséget is. Egyébként az idegenrendészeti törvény életbe léptetésével az európai normáknak megfelelő rendszerben tudjuk kezelni ezt a kérdést.

– A következő kérdéssort azért tartom fontosnak, mert ha ezekre választ kapunk, meg lehet előzni bizonyos suttogásokat. A személyes és elég éles kérdések önnek szólnak, belügyminiszter úr: „Igaz-e, hogy ön nagy összegű kárpótlást kapott? Hogy soron kívül jutott kárpótláshoz? Hogy kárpótlási csekkel kárpótlott?”

K. G.: Nem kárpótlottak semmivel, semmiféle csekkel. Megjegyzem, nem is gondolom azt, hogy engem bármiért kárpótolni kellene. A testvéreimet sem, ha kérdését esetleg még tovább ki akarja terjeszteni a kedves levélíró. Az édesanyám kapott nyolcvanezer forint értékben kárpótlási jegyet, amit a székesfehérvári önkormányzati lakásának a megvásárlására fordított.

– Egy másik levélben ez áll: „Mit tenne belügyminiszter úr, ha hiányos öltözetű hölgyek a Parlament főbejárata előtt szeretkezési ajánlatokkal zaklatnák az oda betérő képviselőket, minisztereket, külföldi vendégeket? Ha tudja, kérem, intézkedjék a budapesti Horváth Mihály téri

óvoda és iskola előtt is. A VIII. kerületi rendőrkapitány és polgármester szerint törvényes úton nem lehet tenni semmit.” Egy ott lakó és ott oktató tanár a levél feladója.

K. G.: Valóban így van, de itt bizonyos jogszabályok miatt nem lehet tenni semmit. Maga a tevékenység ugyanis most már nem bűncselekmény.

– És nem is adóznak utána, ugye?

K. G.: Valóban, ez is a rendezetlenséghez tartozik. Többen foglalkoznak ezzel a kérdéssel és születnek javaslatok, de a teljes tiltás egyszerű már nem sikerült – ahogy máshol sem, szerte a világban. Viszont el kellene mozdulni a másik irányba: szükség lenne valamilyen szabályozottságra. Igen ám, de szinte hallom: a televíziónézők jelentős része máris felháborodik ezen. Ezért van ilyen rendezetlen helyzet a VIII. kerületben. Az pedig különösen sajnálatos, hogy óvodák, iskolák környékén is folyik ez a tevékenység.

– Békesi úr, a következő néhány mondat alighanem önnek szól: „Meddig tűri még ez a kormány, hogy az országot a bérből és fizetésből élők tartják el, míg a vállalkozók nem fizetnek jövedelmük arányában sem személyi jövedelemadót, sem társadalombiztosítást? Ez a véleménye egy kétdiplomás, negyvenkét éves középiskolai tanárnőnek, akinek a havi bruttó fizetése 31 200 forint.”

B. L.: Tényleg nagyon sok az adócsalás, de nincs szó arról, hogy ezt a kormány el akarja tűrni. Persze illúziókat se kerget. Sehol a világon nem lehet bevonni az adóztatásba a jövedelmek teljes körét. Van egy általánosabb megjegyzés is a levélben, erre a kedves tanárnőnek külön szeretnék válaszolni. Magyarországon azért még nagyon sokáig a bérből és fizetésből élők többségének munkájára fog épülni. Az ő szerepük meghatározó abban, hogy ez az ország éljen és működjék, még akkor is, ha nekik minden fillérrel el kell számolniuk. Persze legalább ilyen fontos, hogy a gyarapodó vállalkozások minél eredményesebben működjenek. Hiszek abban, hogy néhány év múlva már a jól működő vállalkozások tartják el az ország nagyobb részét, de abban is hiszek, hogy több adót fognak fizetni, mint jelenleg.

– A kérdés azonban bizonyára arra is vonatkozik, hogy egységes koncepció szerint működik-e ma a gazdaságpolitika. Itt van például egy nagyon jellegzetes levél, amelynek feladója azt kérdezi: „Mennyire érvényesül, illetve mennyiben tükröződik a kormányzat eddigi intézkedéseiben a Békesi által képviselt szigorító gazdaságpolitikai irányvonal a Horn Gyula miniszterelnök fémjelzte puhább gazdaságpolitikai irányvonallal szemben?”

B. L.: Az teljesen természetes, hogy a gazdaságért felelős pénzügyminiszter másoknál szikárabb, szilárdabb, keményebb és követke-

zetesebb gazdaságpolitikát hirdet és kísérel meg érvényesíteni. A miniszterelnök, aki mindenekelőtt politikus, szélesebb horizonton gondolkodik és a társadalom mindenfajta érzékenységre próbál pozitív válaszokat adni. A kettő nem mindig kibékíthető egymással.

– Ha netán úgy döntene, miniszter úr, hogy pályát módosít, javasolom a diplomatapályát...

B. L.: Egyelőre még nem adtak erre nekem esélyt, de előbb-utóbb valószínűleg olyan helyzetet teremtenek, hogy ezt a menekülési utat fogom választani.

– Elképzelem, amint ön odahaza reggel borotválkozik és azt hallja a rádióban, hogy Horn Gyula a vagyonáról beszél, annak bevezetését helyezi kilátásba. Amikor kijön a fürdőszobából és elmondja a véleményét Csehák Juditnak, valószínűleg nem egészen így fogalmaz. Vagy tévedek?

B. L.: Én már borotválkozás közben azon szoktam gondolkodni, hogyan kell majd válaszolni.

– Akkor itt a másik kérdés ugyanattól a levélírótól: „Nem fél attól, miniszter úr, hogy a miniszterelnöki tanácsadó testület javaslatai alapján olyan döntések születhetnek, amelyek keresztezik a Pénzügyminisztérium tervezett intézkedéseit?”

B. L.: Ellenkezőleg. Én személy szerint is régóta kiváló viszonyban vagyok ezekkel az emberekkel; nézeteiket, tudásukat becsülöm, tisztetem. Ők csak megerősíthetik azt a gazdaságpolitikát, amelyet a kormány reményeim szerint következetesen fog megvalósítani.

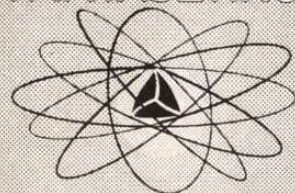
– Erről meg az jut eszembe, hogy mostanában távozott a tanácsadói testületből Lengyel László, Gombár Csaba és Bródy András.* Ez talán összefügghet Eörsi István cikkével, amely a Népszabadságban jelent meg. Eörsi azt írta, hogy ezek az emberek csak későn fognak észbe kapni, mert azzal, hogy betagozódnak egy ilyen tanácsadói kötetekbe a miniszterelnök mellé, elvesztik a nyilvános bírálat lehetőségét.

B. L.: Tagadom ezt a nézetet, bár nagyon tisztetem Eörsi István élelméjúságát és kitűnő publicisztikai készségét. A tanácsadó testület tagjai független emberek, akik semmi mást nem csinálnak, mint véleményt mondanak, javaslatokat tesznek, de a döntésért nem ők a felelősek. Az ellenkező döntést éppoly joggal és nyilvánosan is bírálhatják, mint ha nem adtak volna tanácsokat a miniszterelnöknek, a kormánynak. Ez a világon mindenütt működik.

K. G.: Ezt én ugyanígy gondolom. Szerintem nyugodtan megírhatják az ellenvéleményüket az említett urak, hiszen a megírhatónál sokkal keményebben szokták megfogalmazni álláspontjukat a belső vitákon. Az említett távozásnak bizonyára más okai voltak.

* Azóta elhagyta a miniszterelnök tanácsadói testületét Petschnig Mária Zita közgazdász is.

FANTASZTIKUS LÍZING ÉS RÉSZLETFIZETÉSI AKCIÓ! - GÉPJÁRMŰVEKRE!

centrál lízing

Termelőeszközlízing belföldről, külföldről • Gépkocsilízing!

Centrál Lizing Kft. 1118 Budapest, Villányi út 91. Telefon: 269-8020 Fax: 269-8029